

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Освітня програма	37120 Озброєння та військова техніка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37120
Назва ОП	Озброєння та військова техніка
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Умінський Володимир Вікторович, Маренко Геннадій Миколайович, Катеринчук Іван Степанович (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	26.05.2021 р. – 28.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nuou.org.ua/assets/documents/vid6-255-2021.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://nuou.org.ua/assets/documents/acr-os-nau-6-2.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП акредитується вперше. ОП розроблена у відповідності до вимог керівних документів щодо організації освітньої діяльності у закладах вищої освіти України. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для рівня освіти "доктор філософії" відсутній. Зміст освітніх компонентів ОП повністю відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій (8 рівень) та забезпечує формування у здобувачів вищої освіти необхідних загальних, професійних та професійно-спеціальних компетентностей, а також досягнення результатів навчання, необхідних для подальшої професійної діяльності з озброєння та військової техніки для потреб науки і вищої освіти для Збройних Сил України. Цілі освітньої програми відповідають місії та стратегії НУОУ. ОП критеріям акредитації відповідає. Освітня діяльність здійснюється за державним замовленням у тісній співпраці роботодавця та ЗВО на усіх етапах підготовки здобувачів вищої освіти; використання сучасної унікальної навчально-матеріальної бази, що характерна лише для цієї ОП; комплексне залучення до освітнього процесу фахівців практиків та міжнародної спільноти. Для реалізації освітньо-наукової програми в НУОУ наявні всі необхідні ресурси: кадрові, фінансові, матеріально-технічні, інформаційні, навчально-методичні.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Позитивна практика: постійний контакт науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти із роботодавцями для своєчасного оновлення компонентів ОП згідно з потребами та вимогами у 25 галузі знань – "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону"; висока доступність учасників освітнього процесу до інформаційних матеріалів за всіма ОК через власну платформу дистанційного навчання; тісна інтернаціональна співпраця в межах Програми НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP); регулярне проведення міжнародних наукових заходів; розміщення проєктів освітніх програм на офіційному сайті НУОУ, де усі зацікавлені стейкхолдери можуть надати свої пропозиції; можливість преміювання НПП за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах WoS та Scopus; ад'юнкти на безоплатній основі мають можливість користуватися дослідницькою базою наукових установ-партнерів, зокрема: комплекс математичних моделей та інформаційно-розрахункових задач TMSS (ЦНДІ ЗСУ); комплекс дослідження та реєстрації швидкоплинних процесів (ЦНДІ ОВТ ЗСУ); науково-експериментальний аерогідродинамічний комплекс (ДНДІ авіації); здобувачі також можуть виконувати практичні дослідження на лабораторній базі Національного авіаційного університету та Харківського національного університету Повітряних Сил.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: в ОП чітко не окреслені її унікальність та особливості; здобувачі вищої освіти та академічна спільнота залучались до розробки ОП через періодичні опитування на рівні вдосконалення лише змісту освітніх компонентів ОП. В якості недоліків ОП експертна група вважає наступне: в ОП передбачено вибір лише одного виду практики: або педагогічної, або науково-дослідницької; окремі компетентності та програмні результати навчання забезпечуються лише однією ОК з вибіркового блоку, що породжує ситуацію, коли компетентності або результати навчання, що забезпечуються вибіркковими компонентами, можуть бути не досягнутими; відсутнє оприлюднення публічної інформації щодо результатів оцінювання (рейтингу) НПП, а також про зауваження та пропозиції щодо удосконалення ОП, які надійшли від стейкхолдерів та здобувачів вищої освіти; читальний зал бібліотеки має недостатню кількість місць. Рекомендації: експертна група вважає за необхідне практичну підготовку ад'юнктів зробити обов'язковою як для педагогічної, так і науково-дослідницької; при черговому перегляді ОП внести зміни до ОК таким чином, щоб забезпечити досягнення компетентностей та програмних результатів ОК обов'язкового блоку; здобувачам, які поступили в ад'юнктуру з посад наукових працівників зараховувати відповідні кредити ЕКТС у якості науково-дослідницької практики; здійснювати оприлюднення на офіційному сайті результатів опитування зацікавлених сторін щодо вдосконалення ОП, а також рейтингу НПП НУОУ, а вразі обмежень з точки зору відкритості цієї інформації – на інформаційних стендах НУОУ.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-255-2021.pdf>) має прикладну орієнтацію, основною метою якої є підготовка фахівців найвищої кваліфікації в галузі 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для потреб Збройних Сил України. Цілі освітньо-наукової програми сформульовані чітко, відповідають місії та стратегії НУОУ на період до 2025 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>) й передбачають набуття достатніх теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, необхідних для розв'язання теоретичних і практичних комплексних проблем розвитку озброєння та військової техніки сектору безпеки і оборони України та оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Визначення цілей здійснювалось з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших). Процес підготовки ОП та її вдосконалення відбуваються у тісній взаємодії з представниками Воєнно-наукового управління Генерального штабу Збройних Сил України та науково-дослідних установ Міністерства Оборони України. До робочої групи з розроблення ОП були залучені представники університету, роботодавця та здобувачів вищої освіти, а саме: Щипанський П. В. (заступник начальника університету з наукової роботи), Коваль В. В. (начальник Воєнно-наукового управління Генерального штабу Збройних Сил України), Гончаренко Є. В. (ад'юнкт наукового відділу організації підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності НУОУ). В робочу групу з перегляду ОП було включено ад'юнкта 4 курсу Гончаренка Є. В., випускника ад'юнктури 2020 року Кітіка С. В. Перегляд та вдосконалення ОП здійснюється щорічно згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>). Пропозиції здобувачів вищої освіти враховуються шляхом анонімного та відкритого опитування; від академічного персоналу – шляхом обговорення пропозицій на засіданнях кафедр та вчених рад інститутів і університету; від замовника через рецензії і відгуки на освітньо-наукові програми, зокрема для ОП спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec6-255-2021.pdf>). За пропозицією випускника 2021 року Гончаренка Є. було введено вибіркову дисципліну "Реалізація військово-технічної політики у ЗС України"; за побажаннями ад'юнктів 1-2 курсів для більш успішного проведення наукових досліджень саме в галузі озброєння та військової техніки введена нова дисципліна "Основи теоретичних та практичних досліджень застосування та розвитку ОБТ", ад'юнктів 3 курсу – "Основи інтелектуальної власності". Як позитивну практику ЕК визначає розміщення проєктів освітніх програм на офіційному сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/osvita/>), де усі зацікавлені стейкхолдери можуть надати свої пропозиції на відповідні поштові скриньки.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються відповідно до Стратегії НУОУ на період до 2025 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>) та тенденцій розвитку озброєння та військової техніки армій країн членів НАТО. Регіональний контекст не відіграє вагому роль для функціонування ОП, оскільки озброєння та військова техніка, що досліджується на ОП, не залежать від регіональних особливостей. Випускники є фахівцями галузі "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка", які є компетентними вести науково-педагогічну і дослідницько-інноваційну діяльності, розв'язувати комплексні проблеми розвитку озброєння та військової техніки для потреб сектору безпеки і оборони України. НУОУ має тісні взаємозв'язки з закладами вищої освіти України, з якими укладено угоди та меморандуми про співробітництво (<https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>). Під час розроблення та вдосконалення ОП було враховано позитивний досвід аналогічних та суміжних програм технічного спрямування як ЗВО України, так і закордонних: Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національної академії Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького, Національного університету цивільного захисту України, Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Університету національної оборони (Варшава, Польща), Університету оборони в Брно (Чехія), Військової академії (Мінськ, Республіка Білорусь).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для рівня освіти "доктор філософії" відсутній. Програмні РН за даною ОП розроблені відповідно вимог 8 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519): знання "концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності" досягаються результатами навчання РНО7, РНО8, РНО9, РН12 та освітніми компонентами ООК 1, ООК 2; уміння "спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики" досягаються результатами навчання РНО1, РНО2, РНО4, РНО8 та освітніми компонентами ООК 2, ООК 3, ВБ 4; уміння "започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності" – РНО1, РНО2, РНО4, ЗКО6, ВБ 1, відповідно; уміння "критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей" – РНО2, РН13, ОК 4; комунікації "вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому" – РНО4, РНО5, РНО9, РН14, СКО4, ОК 6, ОК 7. комунікації "використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях" РН13, РН14, ОК 5, ОК 8; відповідальність і автономія досягаються результатами навчання РН14, РНО7, ЗКО3 та освітніми компонентами ООК 1, ООК 6, ВБ 4. Зауваження: запис у Звіті про самооцінювання (сторінка 6, абзац 4) "Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог" ЕГ вважає як технічну помилку.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: висока затребуваність роботодавців у випускниках за даною ОП; Позитивна практика: розміщення проєктів освітніх програм на офіційному сайті НУОУ, де усі зацікавлені стейкхолдери можуть надати свої пропозиції на відповідні поштові скриньки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1) в ОНП чітко не окреслені її унікальність та особливість; 2) здобувачі вищої освіти та академічна спільнота залучались до розробки ОП через періодичні опитування на рівні вдосконалення лише змісту освітніх компонент ОП; 3) залучення здобувачів вищої освіти до вдосконалення ОП здійснюється лише у формі анкетування. Недолік: результати опитування здобувачів вищої освіти щодо вдосконалення ОП відсутні у вільному доступі. Рекомендації: ширше залучати здобувачів вищої освіти та академічну спільноту до вдосконалення й розвитку програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі освітньої програми сформульовані чітко, відповідають місії та стратегії НУОУ. Програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка". Зміст освітніх компонент відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій. ОП загалом відповідає Критерію 1. Недолік в контексті підкритерію 1.2 ЕГ вважає несуттєвим, оскільки таку інформацію ЗВО розмістив у власному модульному середовищі дистанційного навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньою програмою "Озброєння та військова техніка" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-255-2021.pdf>) та навчальним планом (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np6-255-2021.pdf>), обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС з терміном навчання 4 роки, з яких освітня складова містить 40 кредитів, що відповідає статті 5 Закону України "Про вищу освіту". Обсяг обов'язкових освітніх компонентів даної ОП, спрямованих на: здобуття глибинних знань із

озброєння та військової техніки (компонента) становить 12 кредитів; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 9 кредитів; набуття універсальних навичок дослідника – 3 кредити; здобуття мовних компетентностей – 6 кредитів. Вибіркові компоненти ОНП мають обсяг 10 (25%) кредитів ЄКТС, з яких 4 кредити становить практика. Завершується навчання публічним захистом у спеціалізованій вченій раді наукового дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка". Отже, заявлена до акредитації ОП в цілому відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261) та забезпечує виконання вимог відповідно до 8 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП "Озброєння та військова техніка" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-255-2021.pdf>) має необхідні реквізити, ціль, професійний профіль та професійну орієнтацію програми, можливості щодо працевлаштування та продовження освіти випускником; містить перелік компетентностей та результатів навчання, якими повинен оволодіти випускник; перелік освітніх компонентів та кількість кредитів на їх вивчення; форми атестації здобувачів, опис відповідності ОК програмним компетентностям та програмним результатам навчання. Логічна послідовність вивчення ОК, яка представлена в ОП у вигляді структурно-логічної схеми (п. 2.2 ОНП), представляє логічну взаємопов'язану систему та в сукупності надає можливості досягти заявлених цілей та програмних РН. Слабкі сторони та недоліки. ЕГ за результатами аналізу матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОНП дійшла висновку про наявність ситуації, коли компетентності або результати навчання, що забезпечуються вибірконими компонентами, можуть бути не досягнутими. Наприклад: ЗКОб забезпечується лише однією ОК ВБ1; також РНО6, 10, 11 забезпечується тільки однією компонентою з вибіркового блоку.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Метою реалізації ОП є підготовка висококваліфікованих фахівців, які є компетентними вести науково-педагогічну і дослідницько-інноваційну діяльність, створювати нові цілісні знання, розв'язувати комплексні проблеми розвитку озброєння та військової техніки для потреб сектору безпеки і оборони України. В ОП відсутні ОК, які за своїм змістом зовсім не мають зв'язку зі спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка". Зміст ОП відповідає предметній області галузі знань 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" та спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка".

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (Розділ III, п. 9 "Положення про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та згідно з "Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) реалізується через: право вибору спеціальності при вступі до ад'юнктури; на пряму та теми наукового дослідження, наукового керівника; право корегувати свої індивідуальні план наукової роботи та план наукової роботи за погодженням зі своїм науковим керівником; навчальні дисципліни за вибором здобувача; участь у програмах академічної мобільності, у тому числі міжнародної; вільний вибір форм представлення та апробації здобутих наукових результатів; можливість уточнення теми дисертації; можливість зміни наукового керівника. Право такого вибору підтверджено на зустрічах з фокус-групами. Здобувач обирає навчальні дисципліни з переліку вибірових дисциплін із цієї ОНП або інших ОП зі загальною кількістю 6 кредитів ЄКТС. Також обов'язковим вибором є: або педагогічна практика або науково-дослідницька практика обсягом 4 кредити ЄКТС. Загальний обсяг вибірових компонентів становить 10 (25%) кредитів ЄКТС. Вибіркові компоненти ОП спрямовані на формування наукових, педагогічних та професійних компетентностей за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка". Таким чином, структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір ад'юнктами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка за даною ОП здійснюється в межах практичних занять та педагогічної (ОК ВБ 7) або науково-дослідницької (ОК ВБ 8) практик, по 4 кредити кожна. В НУОУ існує добре розвинена матеріальна база, яка дозволяє під час проведення групових та практичних занять здобути компетентності, що необхідні для подальшої професійної діяльності. Також, в НУОУ практикується залучення ад'юнктів до виконання НДР за темою їх дисертаційного дослідження, що дозволяє значно підвищити фахові та спеціальні навички. Як свідчать результати опитування та анкетування, ад'юнкти задоволені набутими під час практик практичними знаннями і вміннями (ЗК 02, 03, 04; СК 02-05). Слабка сторона: вибір лише одного виду практики: або педагогічної, або науково-дослідницької. ЕГ вважає за необхідне практичну підготовку ад'юнктів зробити обов'язковою для обидвох компонент, адже подальша професійна діяльність випускників може бути пов'язана як з науково-педагогічною, так і науковою діяльністю.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ вважає, що зміст програмних компетентностей, результатів навчання та освітніх компонент ОП, навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін (ОК 4, 5, 6, 8; ВБ 3, 4), форми та методи сприяють, а також тематика занять в цілому набуттю здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills), які забезпечують дотримання морально-етичних норм поведінки, створювати атмосферу довіри, взаємоповаги, доброзичливості і толерантності в колективі, усвідомлювати цінності громадянського суспільства; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності, здатність працювати в команді, вчитися і оволодівати сучасними знаннями, планувати та управляти часом тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не надається. ОП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії галузь знань 25 "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону" за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" відпрацьовувалась відповідно до 8 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП (240 кредитів ЄКТС), та її окремих ОК (навчальний план містить 40 кредитів) відповідає вимогам визначеними пунктами 26 та 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261). Навчальний план відповідає ОП та формується з урахуванням пропозицій кафедр, аспірантів та їх керівників, обговорюється та затверджується Вченою радою НУОУ. Розподіл загального обсягу кожного ОК виконано таким чином, що аудиторні заняття складають 1/4 від загального обсягу, а на самостійну роботу відведено 3/4 (480 год для обов'язкових компонент) від загального обсягу навантаження. За результатами опитування фокус груп зі складу здобувачів вищої освіти було встановлено, що обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє опрацьовувати навчальний матеріал. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, і дозволяє досягнути цілей та програмних РН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Виходячи з особливостей проходження військової служби, Наказу Міністерства оборони України від 09.01.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти" (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/publicnainformatsiya/nmou-4-2020-polozhennya-groor.pdf>), "Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) дуальна форма освіти за даною ОП не передбачена. Натомість, згідно з "Положенням про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) у розділі IV. Особливості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні (доктора філософії) визначено процедури визнання результатів навчання, здобутих в неформальній, інформальній освіті та в інших ЗВО та академічній мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: зміст та структура ОП дозволяють здійснювати підготовку фахівців для забезпечення потреб у фахівцях науково-педагогічного та наукового профілю за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка". Позитивна практика: постійний контакт науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти із роботодавцями для своєчасного оновлення компонентів ОП згідно з потребами та вимогами у 25 галузі знань – "Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: в ОП передбачено вибір лише одного виду практики: або педагогічної, або науково-дослідницької. Недолік: окремі компетентності та програмні результати навчання забезпечуються лише однією ОК з вибіркового блоку, що породжує ситуацію, коли компетентності або результати навчання, що забезпечуються вибілковими компонентами, можуть бути не досягнутими. Рекомендації: ЕГ вважає за необхідне практичну підготовку ад'юнктів зробити обов'язковою для двох компонент, адже подальша професійна діяльність випускників може бути пов'язана як з науково-педагогічною, так і науковою діяльністю. При черговому перегляді ОП внести зміни до ОК таким чином, щоб унеможливити досягнення компетентностей та програмних результатів навчання; забезпечити досягнення компетентностей та програмних результатів ОК обов'язкового блоку дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства. ОП має чітку структуру, освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та, в сукупності, дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 25% кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Стосовно недоліку в контексті підкритерію 2.2, ЕГ вважає, що ЗВО має можливість змінити зміст окремих обов'язкових ОК з метою досягнення запланованих результатів навчання. За запевненням гаранта ОП такі зміни будуть внесені у найкоротший термін поточного навчального року. Отже, ОП загалом відповідає визначеному критерію та забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук, у тому числі за ОП 255 "Озброєння та військова техніка" НУОУ (<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>), викладено послідовно, системно та зрозуміло у відповідності до діючого законодавства: вимоги до рівня освіти вступників; строки прийому рапортів і документів; порядок відбору вступників і проведення вступних випробувань та зарахування на навчання тощо. На офіційному сайті НУОУ таж викладено програми вступних випробувань на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>). Дискримінаційних положень в Правилах прийому не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>) передбачено вступ офіцерів Збройних Сил України, які перебувають на військовій службі, здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста), виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах (силах) не менше двох років, який здійснюється на основі неупередженого конкурсу за результатами вступних іспитів із спеціальності, з іноземної мови та філософії (за 100 бальною шкалою), а також додаткові бали за наукові та службові досягнення (за чотирибальною шкалою). Додаткові бали нараховуються (п. 7.2 Правил прийому) за патенти на винахід або на корисну модель, наукові публікації, участь у бойових діях, нагородження державними та відомчими нагородами та відзнаками та інші. Програма вступних випробувань зі спеціальності охоплює коло питань, що характеризують вимоги до знань і вмінь за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до ад'юнктури та докторантури НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої військової освіти НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pro-pereved-vidrah.pdf>) та Положенням про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>). Правилами прийому до ад'юнктури та докторантури (п. 2.2) передбачено, що вступники які підтвердили свій рівень знань, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment звільняються від складання вступного іспиту з іноземної мови. Крім того, здобувачам, які поступили в ад'юнктуру з посад науково-педагогічних працівників можуть бути зараховані кредити ЄКТС у якості педагогічної практики. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, на даній ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правилами прийому до ад'юнктури та докторантури НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та Положенням про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) передбачено визнання результатів навчання, здобутих в неформальній, інформальній освіті та в інших ЗВО. Зокрема, у Положенні про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) у розділі IV. "Особливості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні (доктора філософії)" визначено чіткі процедури визнання результатів навчання, здобутих в неформальній, інформальній освіті та в інших ЗВО. Так згідно п. 1.2.10.4 зазначеного Положення можливе повне або часткове зарахування та відмова у зарахуванні результатів неформальної освіти. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендується у разі, коли результати вивченої навчальної дисципліни співпадають із запланованими результатами навчання (компетентностями) за ОНП або має несуттєві відмінності, а також навчальна дисципліна близька за обсягом і змістом (не менше 75 %); часткове зарахування рекомендується у тому разі, коли результати вивчення навчальної дисципліни визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію. Розроблено чіткий алгоритм дій здобувача вищої освіти з метою визнання результатів навчання, отриманих в неформальній, інформальній освіті та в інших закладах вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: правила прийому на навчання до ад'юнктури за ОП викладено послідовно, системно, зрозуміло і не містять дискримінаційних положень, в тому числі гендерних; врегульований механізм визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО; розроблено чіткий алгоритм дій здобувача вищої освіти з метою визнання результатів навчання, отриманих в неформальній, інформальній освіті та в інших закладах вищої освіти. Випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на даній ОП не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: користуючись принципом аналогії ЕГ вважає за можливе, здобувачам, які поступили в ад'юнктуру з посад наукових працівників можуть бути зараховані кредити ЄКТС у якості науково-дослідницької практики. Недоліки не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зміст Правил прийому до НУОУ викладено послідовно, системно та зрозуміло. Дискримінаційних положень в Правилах не виявлено. ОП відповідає критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На заявленій ОНП надана перевага очній денній формі навчання, що безумовно сприяє досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Методи навчання і викладання регламентовані в Положенні про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та наказі Міністерства оборони України від 09.01.2020 № 4 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20>) та гармонійно поєднують такі методи, як лекції, семінарські та практичні заняття, активного та інтерактивного навчання (робота в малих групах, проекти, метод кейсів, рольові ігри, мозковий штурм, моделювання ситуацій тощо) та, обов'язково, контрольні заходи. Слід відмітити наявність такої форми контролю як «есе», яка дозволяє виявити уміння здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел і встановлювати їх інформаційну цінність; рівень обізнаності з працями провідних вчених; вміння самовдосконалюватись як вчений. Вибір найефективніших методів навчання за певними ОК надається викладачам, які враховують специфіку і проблематику індивідуальних наукових досліджень здобувачів. Основні засади студентоцентрованого підходу у НУОУ базуються на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів. З цією метою закладом впроваджено систему дистанційного навчання MOODL Наукового центру дистанційного навчання НУОУ (<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>), в якій розміщено методичні матеріали за видами занять, завдання для самоконтролю та контролю знань здобувачів за ОК. Зазначена система дає можливість здобувачам в зручний для них час дистанційно оволодівати необхідними знаннями. Під час реалізації ОП науково-методичним центром організації наукової та науково-технічної діяльності, гарантом ОП та начальниками структурних підрозділів, за якими закріплені ад'юнкти, щороку відбувається анонімне письмове та он-лайн опитування задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання. Результати моніторингу використовуються під час проведення адміністрацією НУОУ аналізу викладання та запровадження оптимальних методів навчання. Академічна свобода ад'юнктів реалізується під час вибору навчальних дисциплін, тематики наукових пошуків у межах виконання завдань дисертаційних досліджень, наукових керівників, способів апробації та публікації отриманих наукових результатів, місця захисту дисертації.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На офіційному сайті НУОУ представлені: ОНП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-255-2021.pdf>), навчальний план (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np6-255-2021.pdf>), силабуси навчальних дисциплін (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>), до яких ад'юнкти мають вільний доступ. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК надається здобувачам під час проведення з ними організаційно-методичного збору, який відбувається після їх зарахування до ад'юнктури, а також на першому занятті на початку вивчення кожного ОК. Здобувачі вищої освіти мають повний доступ як зі своїх робочих місць так і поза межами НУОУ до РПНД, лекційних фондів, методичних матеріалів, переліків питань для самостійного вивчення, вказівок щодо процедури поточних та підсумкових контрольних заходів, критеріїв оцінювання, рекомендацій та положень стосовно кожного ОК в системі дистанційного навчального середовища MOODL Наукового центру дистанційного навчання НУОУ

(<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>), доступ до якого ад'юнкти отримують після зарахування до ад'юнктури НУОУ в науково-методичному центрі організації наукової та науково-технічної діяльності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОП відбувається шляхом: забезпечення відповідності тем дисертаційних досліджень перспективним планам наукової діяльності НУОУ та ЗС України в цілому, залученням усіх ад'юнктів, починаючи з 2 року навчання, до виконання НДР за темою дисертаційного дослідження, забезпечення можливості оприлюднення власних наукових результатів на міжнародних конференціях, які щорічно проводяться в НУОУ, їх публікації у фахових виданнях як в Україні, так і за кордоном, постійного впровадження наукових здобутків та матеріалів НДР у дисципліни, які викладаються ад'юнктам. Так, наприклад, результати НДР “МАЙСТЕРНЯ” (замовник – КПС ЗСУ, № ДР 0101U002037), співвиконавцем якої був Опенько П. В., впроваджено в обов'язкову дисципліну “Теоретичні основи воєнно-наукових досліджень у сфері озброєння та військової техніки”, яку він викладає; результати НДР “МАЙСТЕР” (замовник – начальник Головного управління МПЗ ГШ ЗСУ, № ДР 0119U000680), співвиконавцем якої була Красницька О. В., впроваджено в обов'язкову дисципліну “Сучасна педагогічна риторика”, яку вона викладає. НПП та здобувачі активно залучаються до виконання наукових проектів, про що свідчать велика кількість патентів на винаходи (корисні моделі), свідоцтв про авторські права тощо. Наприклад, “Універсальний мобільний ремонтно-діагностичний комплекс” (патент на корисну модель №136544 від 27.08.2019 р., співавтор Опенько П. В.) реалізований на Державному підприємстві “45 експериментальний механічний завод”, акт про реалізацію № 1 від 02.09.2020 р.; комп'ютерна програма “СППР Синтез раціонального варіанту розподілу оборонних ресурсів для ефективного розвитку спроможностей ЗС та інших складових сил оборони” (свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №97421 від 30.04.2020 р., співавтор Биченков В. В.); корисна модель “Комплекс активного захисту літального апарату” (патент U2020001169 від 24.02.2020 р., співавтор ад'юнкт Коломієць Ю. М.); корисна модель “Пристрій для випробувань властивостей елементів типових об'єктів (цілей), схильних до детонації під впливом високої енергії” (патент №146576, від 03.03.2021 р., співавтор ад'юнкт Швець М. В.). Під час фокус груп з ад'юнктами та їх керівниками встановлено, що за останні 4 роки жоден із здобувачів не проходив в рамках ОП науково-дослідної практики в лабораторіях або наукових центрах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик здійснюється по завершенню вивчення дисциплін для кожного наступного року набору на підставі аналізу результатів підсумкового оцінювання, зворотного зв'язку (анонімного опитування здобувачів після завершення вивчення ОК), тенденцій розвитку спеціальності та спеціалізації, результатів відповідних наукових досліджень, а також досвіду проведення ООС, як особистого, так і викладеного в щотижневих та щоквартальних бюлетенях. Наприклад, у 2020 році з ініціативи викладача внесено зміни до змісту обов'язкової дисципліни “Сучасна педагогічна риторика” на основі наукових результатів, оприлюднених в статті “Лідерство та риторика у професійній діяльності офіцера” автора Красницька О. В. (Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : вид. дім «Гельветика», 2020. Вип. 28. Т. 2. С. 181–187). Зміни полягали у включенні до програми двох практичних занять: “Мистецтво підготовки й проведення лекцій”, “Мистецтво підготовки й виголошення наукової доповіді”, які спрямовані на формування навичок публічного виступу. Як правило, ініціатором оновлення змісту ОК є НПП. В той же час і керівництво НУОУ і здобувачі приймають участь в цьому процесі. Так, в навчальному плані 2019 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-pdf-255.pdf>) на відміну від навчального плану 2016 року (https://nuou.org.ua/assets/documents/p6_np_255-2016.pdf) зменшено обсяг освітньої складової з 60 до 40 кредитів, що надало додатковий час для проведення індивідуальних наукових досліджень. У навчальному плані 2020 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np6-255-2021.pdf>) на відміну від навчального плану 2019 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-npdf-255.pdf>) зроблено перерозподіл годин між дисциплінами циклу професійної підготовки.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Базові принципи щодо інтернаціоналізації НУОУ в освітній та науковій діяльності викладені в Положенні про інтернаціоналізацію НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-inter.pdf>). НПП та здобувачі використовують міжнародні інформаційні ресурси та бази даних на безоплатній основі, які знаходяться як у вільному доступі в мережі Інтернет так і на підставі угоди між НУОУ та Державною науково-технічною бібліотекою України від 01.06.2019 № 60 (WoS, Scopus, ScienceDirect <https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>), систематично залучаються до участі у проведенні міжнародних навчань, тренінгів, семінарів, які проводять представники країн-членів НАТО, де мають можливість ознайомлення з результатами міжнародних наукових досліджень та світовими практиками (<https://nuou.org.ua/u/ms.html>). На базі НУОУ щорічно, починаючи з 2001 року, проводяться міжнародні тижні НАТО (23-27 квітня 2018 р., 01-05 квітня 2019 р., 18-20 травня 2021 р.

<https://nuou.org.ua/u/news/v-universitet-startuvav-xx-mzhnarodnij-tizhden.html>), орієнтаційні курси Спільної політики безпеки та оборони ЄС (22-26 жовтня 2018 р., 04-08 листопада 2019 р.) та заходи в рамках програми НАТО щодо удосконалення педагогічної майстерності DEEP, на які залучаються як НПП, так і ад'юнкти. НПП активно публікуються у закордонних виданнях, як то: *Advances in Military Technology*; *International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering*; *International Journal of Emerging Trends in Engineering Research*; *The Journal of Defense Modeling and Simulation: Applications, Methodology, Technology*; *International Journal of Higher Education*. В НУОУ регулярно випускаються власні наукові журнали “Труди університету”, “Наука і оборона”, “Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони” та збірники наукових праць “Вісник НУОУ”, “Збірник наукових праць ЦВСД”, які відносяться до категорії “Б” і забезпечують публікацію здобувачами та НПП отриманих наукових результатів. Здобувачі приймають участь в міжнародних наукових заходах з дослідження проблемних питань напрямку озброєння та військової техніки (міжнародна науково-практична конференція НУОУ “Актуальні проблеми підготовки фахівців сектору безпеки і оборони в умовах загроз гібридного характеру”; науковий міжнародний безпековий форум “Гібридні загрози і війни в 21-му столітті – створення стійкості критичної інфраструктури”). НПП приймають участь у міжнародних академічних проектах. Наприклад, Биченков В. В. – SEESIM 18 South-Eastern Europe Simulation Exercise; підписано меморандум з Норвежським університетом оборони щодо співпраці в рамках науково-освітнього проекту “Russian full-spectrum operations. Total defence – lesson learned”, робота за яким має розпочатись в вересні 2021 року (для відбору кандидатів на участь в проекті проведено конкурс серед здобувачів (<https://nuou.org.ua/u/news/organzacza-naukovogo-spvrobtnicztva-z-norvezkim-universitetom-oboroni.html>)).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: широке використання методів активного та інтерактивного навчання; відповідність принципам академічної свободи; постійний зворотній зв'язок у реалізації ОП; наявність безоплатного доступу до повнотекстових публікацій в базах Scopus та WoS; високий рівень практичної реалізації наукових здобутків здобувачів та НПП. Позитивні практики: висока доступність учасників освітнього процесу до інформаційних матеріалів за всіма ОК через власну платформу дистанційного навчання; тісна інтернаціональна співпраця в межах Програми НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP); регулярне проведення міжнародних наукових заходів; постійне провадження наукових здобутків НПП в програми дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: низьке залучення здобувачів до міжнародних наукових проектів. Рекомендації: розглянути можливість проведення наукових досліджень за темою дисертацій на базі закордонних закладів партнерів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП та діяльність за цією ОП відповідає визначеному критерію. НПП оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень, а навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності НУОУ. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання. Цілісність встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність Критерію 4 встановленим вимогам.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контролю, порядок проведення контрольних заходів та критерії оцінювання регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (п. 5.26 – 5.29) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої

освіти (доктора філософії) (розділ 3) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), робочими програмами навчальних дисциплін. Форми проведення контрольних заходів відповідають рівню програмних РН. Форми поточного та підсумкового контролю за ОК вказані в робочих програмах навчальних дисциплін, які знаходяться у вільному доступі для ад'юнктів НУОУ в системі дистанційного навчального середовища MOODL Наукового центру дистанційного навчання НУОУ (<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>). Крім того, в зазначеній системі для кожного ОК наявні завдання для самоконтролю, що дає можливість здобувачам по самостійній перевірці рівня своїх знань. Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання відбувається у вигляді анонімного письмового опитування. Зазначені питання входять до аркушів анкетування для здобувачів 3 та 4 курсу. Двічі на рік ад'юнкти звітують про виконання індивідуального навчального плану на засіданні кафедр, за якими вони закріплені. Крім того, на такі семінари долучаються провідні фахівці НУОУ за тематикою робіт з інших підрозділів та представники роботодавців. Результати звітування заносяться до протоколу засідання підрозділу. Щороку здійснюється проміжна атестація ад'юнктів їх керівником, за результатами якої ад'юнкти переводяться на наступний рік навчання, а при невиконанні плану (чого на даній ОНП не було) – відраховуються. За результатами опитування фокус групи здобувачів вищої освіти встановлено, що останні мають достатній доступ до інформації щодо форм та критеріїв оцінювання контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для них. Збір інформації в усній формі щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів проводиться викладачами на перших заняттях з кожного ОК під час обговорення критеріїв оцінювання та перед проведенням контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти відсутній. Форма атестації здобувачів вищої освіти за ОП відповідає вимогам Закону України Про вищу освіту, Постанови КМУ від 23.03.2016 № 261 Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) і передбачає публічний захист наукових досягнень у формі дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів, порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів, повторного їх проходження оприлюднені на сайті НУОУ і регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (п. 5.26 – 5.29) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (розділи 3, 5) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), Методичними рекомендаціями щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p15-mrec-nnu-09012020-4.pdf>). Об'єктивність екзаменаторів гарантується як при першому проходженні семестрових контрольних заходів (заліків, екзаменів), так і при ліквідації академічної заборгованості, заслуховуванні ад'юнктів та їх підсумкової атестації, адже такі заходи проводяться у складі комісії (як мінімум двох осіб), на засіданні кафедри або спеціалізованої вченої ради. Для вирішення питань щодо врегулювання конфліктних ситуацій в НУОУ діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, яка є робочим органом НУОУ. В разі виникнення конфлікту між здобувачем та НПП або науковим керівником перший має звернутись до начальника кафедри (підрозділу), до якого він прикріплений. За його сприяння конфлікт врегульовується у неформальний або формальний спосіб. Неформальному способу надається перевага. Якщо конфлікт неможливо врегулювати у неформальний спосіб, то учасник конфлікту, права якого порушені, звертається у письмовій формі до начальника НУОУ, і до вирішення конфлікту долучається Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. Повторне складання екзаменів (заліків) з ОК допускається не більше двох разів: перший раз – викладачу, що приймав іспит вперше, другий – комісії з числа НПП кафедри (без участі викладача, що приймав іспит вперше). Для оскарження результатів семестрового контролю здобувач має звернутись до викладача, який його оцінював, у день оголошення оцінки. Якщо викладач залишається при своїй думці, то здобувач може звернутись до керівництва інституту з умотивованою заявою. За результатами опитування фокус групи встановлено, що здобувачі вищої освіти мають достатній рівень обізнаності з порядком оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Під час існування ОП випадків оскарження об'єктивності екзаменаторів, конфлікту інтересів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання стандартів і процедур академічної доброчесності передбачені у Положенні про академічну доброчесність у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>), Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (розділ. 10) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>). Для перевірки робіт на унікальність застосовується безкоштовні сервіси EtxtАнтиплагиат, AdvegoPlagiat, ShinglesExspert. Адміністрацією НУОУ здійснюється робота щодо забезпечення рекомендованими МОН інформаційно-технологічними засобами перевірки письмових робіт на плагіат – на заключному етапі знаходиться тендерний процес закупівлі послуг щодо програмного забезпечення типу “Unichек”. Для перевірки завершених праць на плагіат автором надається електронна версія роботи та заява відповідальній особі, призначеній начальником кафедри з числа НПП. За результатами перевірки надається письмовий висновок щодо рівня оригінальності. Відомості з висновку щодо рівня оригінальності роботи зазначаються у протоколі засідання кафедри. Перевірка робіт, що містить інформацію з обмеженим доступом, на наявність академічного плагіату відбувається призначеною для цього комісією. В інституті Авіації та ППО НУОУ розроблено алгоритм дій посадових осіб структурних підрозділів в ході організації та проведення перевірки на наявність академічного плагіату в роботах, що містять інформацію з обмеженим доступом. Відповідно до алгоритму: здобувач подає роботу та перелік опублікованих наукових праць за тематикою дисертації науковому керівнику, який вивчає каталог дисертаційних робіт слухачів НУОУ в таємній бібліотеці та отримує роботи зі спорідненою темою; науковий керівник разом з членами комісії з питань академічної доброчесності здійснюють перевірку на плагіат шляхом вивчення отриманих дисертаційних робіт. Враховуючи закритий характер робіт за даною ОП єдиний репозитарій створений в ЦНДІ ЗСУ. За встановлений факт порушення академічної доброчесності можуть призначатись такі види академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання, повторне проходження або призначення додаткових контрольних заходів здобувачу; повторне проходження ОК; відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності; клопотання щодо відрахування здобувача вищої освіти; зняття дисертації із захисту без права повторного захисту; виключення зі складу дорадчих і робочих органів НУОУ; врахування під час продовження дії трудового договору (контракту) на займаній посаді. За результатами опитування фокус груп встановлено, що здобувачі та НПП мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності. Порушень академічної доброчесності не зареєстровано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: здобувачі досить детально ознайомлені з формами контролю та методами оцінювання, що відповідають рівню програмних РН та повністю оприлюднені; заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність; нормативна база ЗВО, що регулює питання академічної доброчесності, містить норми як до здобувачів освіти, так і до НПП. Позитивна практика: наявність за всіма ОК в системі дистанційного навчального середовища повної інформації за всіма контрольними заходами, в тому числі і для самоконтролю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: процедура оскарження результатів контролю не може в повній мірі забезпечити об'єктивність екзаменатора і захист прав здобувачів на неупередженість з боку НПП, адже передбачає звернення, в першу чергу, до самого екзаменатора. Рекомендації: сформувані більш дієвий механізм оскарження результатів контролю, в якому, наприклад, передбачати участь в цьому процесі керівників підрозділів або відповідної комісії.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти, форми атестації є чіткими, зрозумілими і надають можливості встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Учасниками освітнього процесу дотримуються політики, стандартів і процедур академічної доброчесності. Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Надана гарантом ОП детальна зведена інформація про НПП, котрі викладають дисципліни за заявленою ОП, отримана інформація та надані пояснення під час фокус-групи з НПП підтверджують відповідність викладачів дисциплінам ОП, а їх академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних РН. Добір НПП здійснюється на підставі їх професіоналізму, рівня освіти, наукової активності, досвідченості та вмотивованості. Наприклад, Воробійов О. М. має понад 25 публікацій (3 навчальні посібники, 22 статті) за темами обов'язкового ОК «Концептуальні проблеми озброєння та військової техніки»; Опенько П. В. має понад 30 публікацій (1 підручник, 29 статей) за темами обов'язкового ОК «Теоретичні основи воєнно-наукових досліджень у сфері озброєння та військової техніки». На ОП працює 12 НПП, з яких: 4 (33%) доктори наук та 8 (67%) кандидати наук, 3 (25%) професори та 5 (41%) доценти (с.н.с.), 1 заслужений працівник освіти, 5 (41%) мають сертифікат про знання іноземної мови на рівні B2. До наукового керівництва ад'юнктами залучено 7 наукових та НПП, серед яких 2 (29%) доктори наук та 5 (71%) кандидатів наук, 1 заслужений винахідник України.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України Міністерства освіти і науки України від 19.10.2016 № 542/1255 Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-16>), Наказу Міністерства оборони України від 26.06.2018 року № 292 Про затвердження Інструкції з заміщення на конкурсній основі вакантних наукових посад у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів вищої освіти та наукових установах Міністерства оборони України та Збройних Сил України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0840-18>), Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-pro-vvedennia-v-diu-polozhennia.pdf>), визначені цілком прозорі та чіткі процедури конкурсного добору НПП. Інформація про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників розміщується як на сайті НУОУ, так і на сайті Міністерства оборони України. НПП, які викладають дисципліни ОП, мають достатній рівень військової та спеціальної освіти, високі показники наукової активності, високу академічну культуру, практичний досвід служби в органах військового управління, військових частинах або досвід науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, що підтверджує необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Представники НУОУ, ВНУ ГШ ЗСУ, ДВОН МОУ, ЦНДІ ОВТ ЗСУ, ЦНДІ ЗСУ залучаються до участі у науково-практичних семінарах, конференціях, рецензуванні наукових та навчально-методичних праць, членами спеціалізованих вчених рад, опонентами дисертаційних робіт на захистах, приймають безпосередню участь у розробці змісту та рецензуванні ОНП. Так, до групи розробників ОНП входить начальник ВНУ ГШ ЗСУ Коваль В. В., рецензентами ОНП залучались Гурнович А. В. (ЦНДІ ОВТ ЗСУ), Павловський О. В. (ЦНДІ ЗСУ). Замовниками НДР, що виконуються у НУОУ (виконавцями яких є ад'юнкти і їх керівники) є МО України (шифр – “Медіа”), ДВОН МО України (шифр “Баталія”, “Сірена – М”, № ДР 0021U000123), КСЛ ЗС України (шифр “Командування – СЛ”, № ДР 0119U103020, шифр “Потенціал”, № ДР 0120U000001д), КПС ЗС України (шифр “Тандем”, “Оптіма”, “Томагавк”, № ДР 0119U000024т), Директорат політики у сфері оборони МОУ (шифр “Політика”, № ДР 0121U000133), ДВТПРОВТ МО України (шифр “Ковдра -УО”), ЦНДІ ОВТ ЗСУ (шифр “Ізопод”, № ДР 0120U001000), НУОУ (ініціативні роботи за темою дисертаційних досліджень ад'юнктів). Теми дисертаційних робіт перед затвердженням вченою радою НУОУ проходять процедуру погодження з замовником (листи погодження наявні в індивідуальних планах ад'юнктів).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Представники керівництва МО України, ДВОН, ВНУ ГШ ЗСУ, ЦНДІ ОВТ ЗСУ періодично проводять лекції в НУОУ з пріоритетних питань стратегічного розвитку ЗСУ, розвитку озброєння та військової техніки, системи військової освіти, наукової і науково-технічної діяльності, про що є офіційні домовленості, а інформацію відображено у розкладах занять НУОУ. З метою формування у ад'юнктів європейських бачень формування науки та новітніх підходів до викладання та вирішення наукових питань в НУОУ періодично запрошуються представники Програми Education Enhancement Programme (DEEP) НАТО з удосконалення військової освіти. Так з 20 по 23 серпня 2019 року в НУОУ було проведено курс для НПП з удосконалення майстерності та впровадження в освітній процес кращих практик країн-членів НАТО, на який також залучались ад'юнкти. У листопаді 2019 року в НУОУ була проведена

зустріч Начальника Королівського військового коледжу Канади бригадного генерала Браяна Мак Персона зі здобувачами з питань впливу Росії на безпекову ситуацію в Україні.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів здійснюється відповідно до наказу Міністерства оборони України від 04 квітня 2017 року № 202 Про організацію та проведення підвищення кваліфікації військовослужбовців, працівників Збройних Сил України та державних службовців Міністерства оборони України та Збройних Сил України (у редакції наказу Міністерства оборони України від 19 липня 2018 року № 353), постанови КМУ №800 Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-pidvishennia-kvalifikacii-npp-v2.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (розділ 11) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (розділ 6) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>). В НУОУ існує власна система професійного розвитку викладачів, яка передбачає підвищення кваліфікації в Центрі перепідготовки і підвищення кваліфікації НУОУ на Курсах підвищення кваліфікації та професійного рівня (групи 47-49) (<https://nuou.org.ua/u/stru/centers/cppk/kpkpr.html>). Крім того НПП підвищують кваліфікацію під час стажувань у військах, участі в ООС, участі у міжнародних наукових заходах, у заходах, що проводяться країнами-членами НАТО із залученням фахівців ЗС України (<https://nuou.org.ua/u/news/zaknchivsuakurs-dlya-vikladaczkiego-skladu-v-ramkax-programi-nato-deep.html>), шляхом здобуття наукових ступенів та вчених звань, при виконанні НДР, оперативних завдань, наукового супроводу навчань та інших заходів з вивчення нових методів і форм навчання. Прикладом підвищення кваліфікації НПП за кордоном є: Кондратюк Л. М. – проходження післядипломного міжнародного стажування в Університеті суспільних наук у м. Лодзь (Польща) за напрямом «Міжнародні проекти: написання, спілкування, управління та звітність» в березні-серпні 2020 року, сертифікат №2020/08/980; Красницька О. В – курс підвищення кваліфікації з академічних досліджень та освіти «Internationalisation of Higher Education in the Context of Globalization of Innovative Educational Space» у Варнінському університеті менеджменту (Болгарія) в період 25.08–15.09.2020, сертифікат № 243; Опенько П. В. – курси підвищення кваліфікації школи НАТО у м. Обераммергау (Німеччина) “Курс НАТО з питань оцінювання операцій” (NATO Operations Assessment Course) в березні 2017 р. Система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів і сприяє реальному підвищенню якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У НУОУ існує система заохочень викладачів до розвитку викладацької майстерності, яка полягає у аналізі результатів їх науково-педагогічної діяльності, матеріальному і моральному заохоченні у відповідності до досягнутих результатів. Викладачі отримують матеріальні та моральні заохочення за результатами своєї роботи: по закінченню етапу навчання (семестру, навчального року); до професійних та державних свят; за індивідуальні здобутки у галузі тощо. Формами матеріального заохочення є грошова винагорода (тільки для цивільних працівників) та цінний подарунок, морального – подяки, грамоти, відзнаки, дострокові військові звання, державні нагороди та почесні звання. У 2020 році було запроваджено преміювання НПП НУОУ з числа працівників ЗСУ за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science, Scopus. Порядок такого заохочення викладений в Положенні про преміювання наукових та науко-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>). Питання щорічного оцінювання роботи НПП НУОУ відображені в Положенні про рейтингове оцінювання діяльності НПП НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>) та Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (п. 5.2) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>). В основу рейтингу покладено результати навчальної, методичної, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. При цьому застосовуються методики рейтингової самооцінки; оцінки якості проведених навчальних занять “викладач очима слухача”; оцінки якості проведених навчальних занять контролюючими особами; оцінки якості проведених навчальних занять колегами. Рейтинг НПП за результатами оцінювання діяльності у 2019/2020 році сформований та затверджений начальником НУОУ 26.08.2020 р. Оприлюднення рейтингу відбувається під час навчально-методичних зборів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: усі заявлені на ОП НПП мають відповідну ОК кваліфікацію, науковий ступінь (вчене звання), сім та більше показників наукової активності, досвід науково-педагогічної діяльності та викладання ОК, наукові публікації, пов'язані із сферою ОК та методики його викладання, пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років; існує власна система підвищення кваліфікації та професійного розвитку викладачів; заклад спроможний забезпечити роботу разових спеціалізованих вчених рад для атестації здобувачів за рахунок штатних працівників;

організоване щорічне рейтингове оцінювання діяльності НПП; активне сприяння професійному розвитку викладачів через систему заохочень. Позитивна практика: залучення роботодавців/замовників до організації, реалізації та моніторингу освітньої діяльності; запровадження преміювання НПП з числа цивільних за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science, Scopus; в НУОУ застосовується практика преміювання НПП за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science, Scopus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недоліки: відсутнє оприлюднення результатів оцінювання НПП. Рекомендації: здійснювати оприлюднення рейтингу НПП на офіційному сайті НУОУ, а вразі обмежень з точки зору відкритості цієї інформації – на інформаційних стендах НУОУ.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами вивчення документальної бази, проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти, НПП, адміністративним персоналом, ознайомлення з матеріальною базою, дозволили експертній групі дійти висновку, що НУОУ має розвинену інфраструктуру, сучасні матеріально-технічні, фінансові ресурси, бібліотечний фонд, навчально-методичне забезпечення освітньої програми, розвинений спортивно-оздоровчий комплекс, котрими забезпечується якісна підготовка здобувачів вищої освіти. Матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення на ОП відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>). НПП та ад'юнкти мають безоплатний доступ до зазначених ресурсів, і тому числі через безкоштовну мережу Internet, яка розгорнута в НУОУ. Навчальна, методична та наукова література в достатній кількості наявна у бібліотечних фондах НУОУ. Навчально-методичне забезпечення за освітніми компонентами ОП розміщено на платформі дистанційного навчання (MOODLE). Для здійснення освітнього процесу на ОП активно використовуються: навчально-лабораторна база; навчально-тренувальні комплекси; спеціалізовані класи і кабінети, лабораторії; спорткомплекси і споруди; Центр імітаційного моделювання; Науковий центр дистанційного навчання; науково-випробувальна лабораторія зброї та спеціальних захисних матеріалів, які мають сучасне технічне обладнання та програмне забезпечення. Ад'юнкти на безоплатній основі користуються дослідницькою базою наукових установ-партнерів (ЦНДІ ОВТ ЗСУ, ЦНДІ ЗСУ, ДНДІ авіації). Для здобувачів вищої освіти створено належні умови для самостійної роботи. Недолік: читальний зал має недостатню кількість місць (15 р.м.) з доступом до Інтернет ресурсів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В НУОУ створена інфраструктура та інформаційні ресурси для забезпечення потреб здобувачів вищої освіти та НПП під час навчання, викладання та наукової діяльності, до якої входять наукова бібліотека НУОУ (<https://nuou.org.ua/u/stru/others/biblioteka.html>), бібліотека таємної літератури, спортивна база НУОУ (<https://nuou.org.ua/u/stru/insti/nnifp/>; <https://nuou.org.ua/u/stru/insti/nnifp/ntk.html>), гуртожиток та інші. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти, НПП, встановлено, у НУОУ забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. НУОУ згідно Договору між НУОУ та Державною науково-технічною бібліотекою України за № 60 від 1 червня 2019 р. забезпечений доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science

(<https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>). Слухачі ад'юнктури забезпечуються сімейним гуртожитком з компенсуванням витрат на оренду житла, організовано медичне забезпечення. За результатами опитувань здобувачі підтвердили доступність до інфраструктури та інформаційних ресурсів Центру дистанційного навчання (<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php?lang=uk>). Отже, експертна група констатує, що матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП "Озброєння та військова техніка" забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертною групою встановлено, що НУОУ забезпечує освітнє середовище, що є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. В університеті впроваджена система заходів з техніки безпеки, охорони праці, дотримання санітарних норм та протипожежної безпеки, які організують та контролюють своєчасне їх виконання штатні та позаштатні структурні підрозділи НУОУ (служба охорони праці та інші). Санітарно-епідеміологічний стан періодично перевіряється фахівцями санітарно-епідеміологічної служби. Значна увага приділяється як НПП, так і здобувачам вищої освіти, котрі є учасниками бойових дій. Здобувачам вищої освіти надається безкоштовна медична допомога клінікою університету та Центральним військово-клінічним госпіталем, крім того, слухачі в обов'язковому порядку щорічно проходять безкоштовну диспансеризацію. Значна увага в НУОУ приділяється забезпеченню належних умов проживання та умов безпеки здобувачів у гуртожитку сімейного типу. Задоволенням релігійних потреб опікується військовий священник (капелан). Територія НУОУ є режимним об'єктом з системою охорони та пропусковим режимом.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти підтверджено, що НУОУ повністю забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів. Освітня підтримка здобувачів ВО здійснюється Науково-методичним центром організації освітньої діяльності НУОУ (<https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-ood.html>) та Науково-методичним центром організації наукової та науково-технічної діяльності (<https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-onntd.html>). Інтереси ад'юнктів представляє також Рада молодих вчених університету, до якої ад'юнкти можуть звертатися з питань освітньої та наукової діяльності, а також з соціальних питань. Інформаційна підтримка, забезпечується своєчасним доведенням здобувачам ВО актуальної, повної і неупередженої інформації щодо різних подій в НУОУ, ЗСУ, Україні та світі. Уся важлива інформація про життєдіяльність університету оприлюднюється на офіційному сайті (<https://nuou.org.ua/>). Консультативна підтримка слухачів забезпечується науковими керівниками, гарантом, викладачами, керівним складом кафедр, інститутів, центрів університету. Соціальна підтримка слухачів забезпечується наданням службового житла на час навчання, забезпеченням дотримання усіх соціальних гарантій. Рівень задоволеності здобувачів щодо інформаційної підтримки визначається під час анкетування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Підготовка осіб з особливими освітніми потребами на ОНП не передбачена законодавством. Серед ад'юнктів на ОП, що акредитується, особи з особливими потребами відсутні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей з адміністрацією, НПП, представниками органу самоврядування та здобувачами ВО, експерти переконались, що в НУОУ існують чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Процедура запобігання конфлікту інтересів визначена в Методичних рекомендаціях з питань врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/mrk-vreg-konf-sit-nduu.pdf>) та Положенні про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-rol2021.pdf>). Спількування зі здобувачами та представниками самоврядування слухачів університету підтвердило факт їх обізнаності з політикою та процедурами вирішення конфліктних ситуацій. При цьому, за даними інтерв'ювання, випадків конфліктних ситуацій, дискримінації, корупції, проявів насильства, порушень гендерної рівності в межах акредитованої ОП виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

До сильних сторін ОП слід віднести наявність розвинутої інфраструктури та сучасне матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, що є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються за ОНП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси; чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Всі учасники освітнього процесу мають вільний і безоплатний доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: читальний зал має недостатню кількість місць. Рекомендації: розглянути можливість збільшення робочих місць в читальному залі.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Експерти вважають, що освітній процес за освітньою програмою 355 "Озброєння та військова техніка" відповідає вимогам Критерію 7. Загалом, фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. НУОУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. В ЗВО наявні та нормативно врегульовані політика та процедури запобігання виникненню та механізми врегулювання конфліктних ситуацій. Стосовно недоліку в контексті підкритерію 7.1, ЕГ констатує, що НПП та ад'юнкти мають можливість опрацювання наукової та навчальної літератури в електронній бібліотеці через модульне середовище дистанційного навчання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ОНП була введена в дію у 2016 р., у 2019 та 2021 роках відбувся її перегляд. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol2021.pdf>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), в котрих розкрито загальну політику та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у НУОУ. Перегляд ОНП відбувається через обговорення на засіданнях кафедри логістики Повітряних Сил, робочої групи та Вченої ради НУОУ, із залученням до цього процесу роботодавців та інших стейкхолдерів. В оновлену ОНП були внесені такі зміни: переглянуті освітні компоненти; перелік вибіркового навчальних дисциплін доповнений дисциплінами згідно наукових інтересів слухачів, приведення компетентностей та програмних результатів до вимог Національної рамки кваліфікацій; формування переліку напрямків актуальних наукових досліджень. Під час спілкування у фокус-групах встановлено, що зміни в ОНП відбуваються за ініціативою здобувачів згідно наукових інтересів, роботодавців, змін в законодавстві, позитивного досвіду підготовки здобувачів НУОУ на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Позитивна практика: розміщення проектів освітніх програм на офіційному сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/osvita/>), де усі зацікавлені стейкхолдери можуть надати свої пропозиції на відповідні поштові скриньки.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група під час зустрічей встановила що здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми шляхом їх участі в роботі Вченої ради, Ради молодих вчених, де здійснюється обговорення та затвердження змін до ОНП, їх пропозиції беруться до уваги У той же час ЕГ встановлено, що органи самоврядування не розглядали питання перегляду ОНП протягом року. За клопотанням слухачів ад'юнктури було скореговано дисципліни обов'язкового блоку "Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності", "Філософія і методологія науки", "Теорія і методика наукових досліджень у вищій школі", "Концептуальні проблеми озброєння та військової техніки"; розділ вибіркового компонентів розширено дисциплінами: "Реалізація військово-технічної політики у ЗС України", "Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми)", "Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація" Випускника ад'юнктури 2020 року Кітіка Сергія за його бажанням було включено в робочу групу з удосконалення ОНП за даною спеціальністю. За пропозицією випускника 2021 року Гончаренка Євгенія для отримання знань щодо принципів фінансування науково-дослідної роботи та структури кошторисів на її виконання, які пов'язані з його майбутньою науковою діяльністю, введена вибіркова дисципліна "Реалізація військово-технічної політики у ЗС України". За побажаннями ад'юнктів 1-2 курсів з метою підвищення якості наукових досліджень в галузі озброєння та військової техніки введена нова дисципліна "Основи теоретичних та практичних досліджень застосування та розвитку ОВТ", ад'юнктів з курсу для правильного юридичного оформлення та опублікування результатів власних наукових досліджень введена дисципліна "Основи інтелектуальної власності".

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертна група під час зустрічей з'ясувала, що взаємодія ЗВО з роботодавцем носить постійний характер. Основними роботодавцями є структурні підрозділи Міністерства оборони України, а саме, Департамент військової освіти і науки МОУ (ДВОН), наукове управління Генерального штабу Збройних Сил України, ЦНДІ ОВТ ЗСУ, ЦНДІ ЗСУ, ДНДІ та інші. ДВОН координує залучення слухачів та НПП до участі у НДР, ДКР, випробувань озброєння та військової техніки, розробляє організаційно-методичні рекомендації з розроблення (коригування) ОП, навчальних планів підготовки військових фахівців. Згідно протоколу робочої наради з координації діяльності мовної підготовки у системі МО України від 15.01.2020, а також листа директора ДВОН МО України від 30.04.2020 р. №404/3/1643 встановлено додаткові вимоги щодо покращення рівня володіння іноземними мовами випускниками ВВНЗ, котрі було враховано в ОНП 2021 року (ОК8 "Іноземна мова в науковій діяльності"). Представники роботодавців залучаються на засідання кафедр, де здобувачі освіти звітують про результати в рамках своїх дисертаційних досліджень, погоджують теми дисертаційних робіт, залучаються до розгляду і погодження програм вступних іспитів, практики, до рецензування навчальних посібників і підручників, підсумкової атестації, проведення лекцій в з пріоритетних питань стратегічного розвитку ЗСУ, розвитку озброєння і військової техніки, наукової і науково-технічної діяльності, беруть безпосередню участь у розробці змісту та рецензуванні ОП. Отримані позитивні рецензії-відгуки Центрального науково-дослідного інституту ЗСУ, Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗСУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec6-255-2021.pdf>). Від роботодавця в групі розробників ОНП у 2021 року залучався начальник ВНУ ГШ ЗСУ Коваль В. В.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертна група під час зустрічей встановила, що процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників здійснюється систематично. Основним роботодавцем для випускників ОНП є НУОУ, який готує науково-педагогічні (наукові) кадри для власних потреб. Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП здійснюється в управлінні персоналу НУОУ. За ОНП здійснено підготовку одного ад'юнкта (Кітік Сергій), якого після випуску призначено на посаду НПП в НУОУ. Випускника ад'юнктури 2020 року Кітіка Сергія за його бажанням було включено в робочу групу по уточненню та корегуванню ОНП за даною спеціальністю, що мало суттєвий вплив на процес удосконалення ОП

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертна група констатує, що система забезпечення якості ЗВО в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП, а саме: розбіжності між трактуванням компетентностей ОП та Національної рамки кваліфікацій (НРК), відсутність визначеності у процедурі вибору вибіркового освітніх компонентів, розпорошеність складових освітньої компоненти. Реагування на виявлені недоліки відбулося в 2019 та в 2020-2021 роках. До переліку дисциплін ОНП були додатково введені: "Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми)", "Реалізація військово-технічної політики у ЗС України", "Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація". З метою усунення розбіжностей між трактуванням компетентностей ОП і

НРК, була введена загальна компетентність ЗК2, було зменшено обсяг освітньої складової і перерозподілено його в межах 1 та 2 років підготовки, з метою забезпечення більшого засвоєння навчального матеріалу та підвищення якості наукових досліджень. Представниками замовника (роботодавця) та керівництвом НУОУ систематично здійснюється обговорення сучасних тенденцій розвитку науки, озброєння і військової техніки ЗС України, чинного законодавства, за підсумками яких коригуються освітні компоненти ОП (НП). Після змін, які відбуваються в нормативній та законодавчій базі та вимагають відповідної адаптації ОНП до сучасних умов, а також вимог НРК, була створена робоча група, до якої увійшли провідні фахівці та випускник ад'юнктури 2020 року. Даний факт, на думку експертної групи, вказує на вчасне реагування системи забезпечення якості освіти у ЗВО. Експертами з'ясовано, що внутрішнє забезпечення якості освіти здійснюється тільки позаштатними підрозділами ЗВО, тому керівництву НУОУ складно вчасно реагувати на необхідність внесення змін в ОНП та навчальний план.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Заявлена ОП підлягає первинній акредитації, але групою забезпечення вивчається досвід проходження акредитацій за спорідненими спеціальностями. Зокрема були враховані зауваження та пропозиції з ОНП Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка". При перегляді ОП розширено коло закладів партнерів з метою академічної мобільності, активізована робота щодо залучення роботодавців та замовників до проведення занять з ад'юнктами, розглянута можливість врахування у системі матеріального заохочення НПП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група констатує, що в академічній спільноті НУОУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Академічна спільнота постійно залучається до розвитку ОНП та освітньої діяльності шляхом участі у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях (у т.ч. міжнародних) та інших заходах, що проводяться на базі НУОУ, до участі в яких запрошуються фахівці ЗСУ. Це дозволяє формувати культуру якості освіти як інституційну ціль, а її забезпечення – як спільну відповідальність за підготовку наукових та науково-педагогічних працівників. Також, представники академічної спільноти залучаються на засідання кафедри, де здобувачі освіти звітують про отримані ними результати в рамках своїх дисертаційних досліджень, рецензування дисертаційних робіт, методичних і наукових праць здобувачів за заявленою ОНП. За результатами спілкування з учасниками фокус-груп, аналізу наданих ЗВО документів експертна група констатує, що в НУОУ культура якості освіти формується шляхом дотримання принципів: довіри, прозорості, об'єктивності, неупередженості, академічної доброчесності, колегіальної відповідальності, запобігання корупції, мотивації досягнення якості освіти. Всі учасники фокус-груп під час спілкування виявили доброчесність, відповідальність, толерантність, були готові дослухатися до пропозицій та виявили свою зацікавленість у розвитку ОП. Усі бесіди носили конструктивний характер.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: НУОУ дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОНП; здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості; представники роботодавців постійно залучаються до процедур забезпечення якості ОНП; система забезпечення якості освіти в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з її реалізації; в академічній спільноті НУОУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Позитивні практики: включення випускника ад'юнктури в робочу групу по уточненню та корегуванню ОНП; розміщення проектів освітніх програм на офіційному сайті НУОУ, де усі зацікавлені стейкхолдери можуть надати свої пропозиції на відповідні поштові скриньки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: відсутність штатного підрозділу із забезпечення якості вищої освіти; Рекомендації: розглянути можливість створення окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти, який би мав повноваження впливу на забезпечення якості освіти в усіх інститутах та окремих кафедрах університету, своєчасне реагування на необхідність внесення змін в ОП та навчальні плани, більш системне залучення до процедур

внутрішнього забезпечення якості освіти здобувачів вищої освіти, органи самоврядування, академічну спільноту та роботодавців (замовників).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

НУОУ дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здобувачі вищої освіти та роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Система забезпечення якості освіти в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з її реалізації. В академічній спільноті НУОУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Виявлені недоліки за Критерієм 8 не знижують якість внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Експерти вважають, що освітній процес за освітньою програмою "Озброєння та військова техніка" відповідає вимогам Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими і доступними для них на офіційному сайті НУОУ в розділі "Університет – Документи" (<https://nuou.org.ua/u/dokumentu/>), та регламентуються: Статутом НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/files/statut-nuou-2019.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/educat-quality.pdf>), Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>), Положенням про академічну доброчесність у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>), Методичними рекомендаціями з питань врегулювання конфліктних ситуацій у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/mrk-vreg-konf-sit-nduu.pdf>), Положенням про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-pro-vvedennia-v-diu-polozhennia.pdf>), Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>), Положенням про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>). Всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми послідовно дотримуються визначених правил.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект оновленої ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю Озброєння та військова техніка для громадського обговорення оприлюднений на офіційному сайті НУОУ 28.11.2020 р. в розділі "Університет – Документи" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-255.pdf>). Для подання зауважень та пропозицій вказані контакти гаранта ОП професора Воробйова О. М., а саме адреса його електронної пошти (vorobiov_o_m@nuou.org.ua). Розгляд ОНП на вченій раді НУОУ відбувся 28.12.2020 р. (протокол № 14), що відповідає визначеним термінам. Пропозиції до ОНП за час обговорення надійшли від роботодавців (ЦНДІ ЗСУ, НА ДПСУ, ЦНДІ ОВТ ЗСУ) у вигляді рецензій-відгуків, які представлені на офіційному сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec6-255-2021.pdf>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті НУОУ оприлюднено ОНП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p6-255-2021.pdf>), в якій розкрито цілі, зміст, методи навчання; програмні компетентності та результати; кадрове, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення; перелік компонент та їх структурно-логічна схема; силабуси як обов'язкових так і вибіркових навчальних дисциплін (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>), що дає повне уявлення потенційним здобувачам вищої освіти та іншим стейкхолдерам про програму. Інформація, що оприлюднена на сайті НУОУ, відповідає тій, що надана експерту під час виїзду до закладу. Недолік: на офіційному сайті ЗВО у розділі "Концепція освітньої діяльності" (<https://nuou.org.ua/osvita/kod.html>) інформація про таку відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: внутрішніми нормативно-правовими актами визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу; закладом проводиться робота по своєчасному обговоренню проєкту (змін) ОП; на офіційному сайті оприлюднена точна і достовірна інформації про ОП. Позитивна практика: розроблені та оприлюднені силабуси всіх навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недоліки: результати громадського обговорення проєкту ОП представленні у формі рецензій-відгуків, що ускладнює аналіз врахування поданих пропозицій; на офіційному сайті ЗВО у розділі "Концепція освітньої діяльності" (<https://nuou.org.ua/osvita/kod.html>) інформація про таку відсутня. Рекомендації: результати громадського обговорення проєктів (змін) ОП оприлюднювати у вигляді таблиці із зазначенням, які пропозиції були враховані (відхилені) в затвердженій ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Заявлена ОП включає чотири блоки ОК: 1) здобуття глибинних знань із озброєння та військової техніки; 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; 3) набуття універсальних навичок дослідника; 4) здобуття мовних компетентностей та наукову складову і практику (вибіркова). Обов'язкові ОК ООК 1, ООК 2, ООК 3 передбачають набуття інтегральної, загальнонаукових та спеціальних (фахових) компетентностей, здобуття глибинних знань із озброєння та військової техніки, що забезпечуватимуть вирішення комплексних проблем в галузі озброєння і військової техніки. Вони досягаються результатами навчання РНО2, РНО4, РНО7, РНО8, РНО9, РН12. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, зокрема здійснювати пошук, обробку, аналіз та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень у сфері озброєння та військової техніки; обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень, забезпечується ООК 4-6, ВБ 3, ВБ 4. Набуття універсальних навичок дослідника у сфері озброєння та військової техніки, зокрема, застосування сучасних інформаційних технологій в науковій діяльності, управління науковими проєктами, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень та реєстрації прав інтелектуальної власності забезпечує блок дисциплін ОК 7, ВБ 5, ВБ 6. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях, зокрема, володіння мовними компетентностями, достатніми для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, забезпечується ОК 5, ОК 8 та програмними результатами навчання РН13, РН14. Відповідальність і автономія досягаються результатами навчання РН14, РНО7, ЗКО3 та освітніми компонентами ООК 1, ООК 6, ВБ 4. Ад'юнкт має право вибирати навчальні дисципліни, що

пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження загальною кількістю до 6 кредитів ЄКТС. Перелік дисциплін за вибором ад'юнкта обліковується в індивідуальному навчальному плані ад'юнкта. Також ад'юнкт обов'язково вибирає педагогічна або науково-дослідницьку практику обсягом 4 кредити ЄКТС. Таким чином, зміст ОП відповідає науковим інтересам аспірантів і формує базу для успішного проведення ними власних наукових досліджень аспірантів 255 спеціальності. Згідно Закону України "Про вищу освіту", статті 5, п.1, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти передбачає оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, та статті 53, п. 1, науково-педагогічні працівники провадять навчальну та наукову (науково-технічну) діяльність, та зважаючи на те, що випускники ад'юнктури можуть призначатися для заміщення як науково-педагогічних так і наукових посад, ЕК рекомендує надати можливість вибору ад'юнктами педагогічної і науково-дослідницької практики як обов'язкових компонент.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Потенційними керівниками дисертаційних досліджень ад'юнктів в НУОУ, як правило, є провідні та визнанні науковці університету, котрі мають відповідні показники наукової активності, зокрема публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричної бази Scopus або WoS. Вибір і призначення наукових керівників відбувається впродовж перших двох місяців першого семестру. Під час спілкування з ад'юнктами та їх керівниками ЕГ було встановлено, що більшість ад'юнктів обирають наукового керівника під час навчання на другому (магістерському) рівні освіти в НУОУ. Дотичність тем наукових досліджень аспірантів напрямам досліджень наукових керівників визначається шляхом аналізу відповідності наукових публікацій, тем науково-дослідних робіт керівника темам передбачуваних дисертаційних досліджень ад'юнктів. ЕГ встановлено, що всі теми наукових досліджень ад'юнктів лежать в межах наукових інтересів керівників, що засвідчено їх публікаціями та науково-дослідною, винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю. Факт відповідності напрямків досліджень ад'юнктів та наукових керівників було підтверджено під час зустрічей з відповідними фокус-групами. Під час навчання та виконання дисертаційних досліджень в НУОУ існує позитивна практика підготовка спільних публікацій та звітів про НДР, наприклад: ад'юнкт Горбачова Я. С. та науковий керівник к.т.н. доцент Дачковський В. О. мають такі спільні публікації: Напрямки розвитку озброєння та військової техніки щодо підвищення рівня захищеності. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки. 2019. –№3(87). С. 411-428; Methodical approach to evaluation of economic efficiency of repairing the weapons and military equipment Journal of Scientific Papers VUZF REVIEW, Volume 5, issue 1, March 2020, P.22-30; Modeling of the behind armor action of fragments of armor obstacle on elements of combat armored vehicles. Political Science and Security Studies Journal, Vol. 2, issue 1, March 2021, P. 26-32; Коломієць Ю. М. та науковий керівник к.т.н. доцент Коротін С. М. мають спільні публікації: Прогнозна математична модель управління гіпотетичною перспективною керованою авіаційною ракетою / Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. К.:НУОУ, 2018. №3(33). С. 71-77; Аналіз можливостей існуючих систем оповіщення про ракетну атаку, які встановлені на літальних апаратах / Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. К.:НУОУ, 2019. №1(34). С. 127-132; Modeling the characteristics of the stabilization circuit of a hypothetical dynamic system / Conference-paper 2020 IEEE 2nd International Conference on Advanced Trent in Information Theory (IEEE ATIT 2020) 26.11.2020 (Scopus); та інші. У випадку зміни тематики дисертаційного дослідження аспірант має право на зміну встановленим порядком наукового керівника, остаточне рішення приймається на засіданні Вченою радою НУОУ.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Для апробації отриманих результатів наукових досліджень здобувачами передбачена їх участь у всіх наукових, науково-практичних та науково-методичних заходах (семінарах, конференціях), організатором або співорганізатором яких виступає НУОУ. Так, на базі НУОУ щороку проводяться тематичні науково-практичні конференції та семінари, інформація про які оприлюднюється на сайті (<https://nuou.org.ua/nauka/conf/>). За результатами опитування фокус груп ад'юнктів, їх керівників, НПП та роботодавців встановлено, що здобувачі освіти в обов'язковому порядку двічі на рік на засіданні кафедри, куди крім колективу кафедри залучаються провідні фахівці інших підрозділів та представники роботодавців (ЦНДІ ОВТ ЗСУ, ЦНДІ ЗСУ, ДНДІ авіації) звітують про отримані ними результати в рамках своїх дисертаційних досліджень. На цих семінарах ад'юнкти мають можливість отримати фахові поради та консультації від широкого кола науковців. Ад'юнкти мають можливість здійснювати свої наукові дослідження використовуючи всі матеріально-технічні засоби НУОУ, до яких відносяться: навчально-лабораторна база (лабораторне устаткування та обладнання, вимірювальна та обчислювальна техніка, технічні засоби навчання і контролю, наочне приладдя); навчально-тренувальні комплекси; спеціалізовані класи і кабінети, лабораторії, бібліотеки, та інші навчальні і допоміжні приміщення; спорткомплекси і споруди; Центр імітаційного моделювання; Науковий центр дистанційного навчання; науково-випробувальна лабораторія зброї та спеціальних захисних матеріалів, інші матеріальні та технічні засоби, будівлі і споруди які відносяться до НУОУ. В рамках наукового співробітництва та реалізації узгоджених ОП ад'юнкти на безоплатній основі користуються дослідницькою базою наукових установ-партнерів, зокрема: комплекс математичних моделей та інформаційно-розрахункових задач ТМСС (ЦНДІ ЗСУ); комплекс дослідження та реєстрації швидкоплинних процесів (ЦНДІ ОВТ ЗСУ); науково-експериментальний аерогідродинамічний комплекс (ДНДІ авіації). Крім того, на підставі діючих угод про співробітництво, здобувачі виконують практичні дослідження на лабораторній базі НАУ

(<https://nuou.org.ua/assets/documents/dogovir-nau.pdf>) та ХНУПС (<https://nuou.org.ua/assets/documents/dogovir-hnups.pdf>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливість для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

За результатами опитування фокус групи ад'юнктів встановлено, що вони мають можливість під час навчання в ад'юнктурі приймати участь у міжнародних наукових заходах за кордоном та публікувати результати своїх досліджень в іноземних наукових журналах. На підтвердження надано перелік публікацій здобувачів. Наприклад: Горбачова Я. С. Methodical approach to evaluation of economic efficiency of repairing the weapons and military equipment. Journal of Scientific Papers VUZF REVIEW, Volume 5, issue 1, March 2020. P.22-30. (<https://papersvuzf.net/index.php/VUZF/article/view/103/104>); Горбачова Я. С. Modeling of the behind armor action of fragments of armor obstacle on elements of combat armored vehicles. Political Science and Security Studies Journal, Vol. 2, No. 1. 2021. P. 26-32. (<https://zenodo.org/record/4646156#.YLlf5hr7Tcs>); Кондратюк І. В. Analysis of the development of mobile maintenance and repair of military vehicles. Journal of Scientific Papers «Social Development and Security», 11(1). 2021. P. 52-69. (<https://doi.org/10.33445/sds.2021.11.1.6>); Ремез А. В. Методичний підхід до обґрунтування рішень щодо оновлення зразків озброєння та військової техніки на основі критерію приросту економічності виконання ними завдань за призначенням. Science of Europe (Прага, Чеська Республіка). 2021 р. Vol 3. №63. P. 49-55; Ремез А. В. Досвід створення та розвитку реактивних систем залпового вогню в СРСР. The scientific heritage (Будапешт, Угорщина). 2020 р. Vol 4. №51. P. 8-15; Швець М. В. Напрямки розвитку метрологічного забезпечення експлуатації озброєння та військової техніки The scientific heritage (Будапешт, Угорщина), 2020 р. Vol 2. №51. P. 54-58.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

В НУОУ існує практика участі наукових керівників ад'юнктів у виконанні НДР, які реалізуються на державних підприємствах. Наприклад, “Універсальний мобільний ремонтно-діагностичний комплекс” (патент на корисну модель №136544 від 27.08.2019 р.), який було розроблено під час НДР “МАЙСТЕРНЯ” (співвиконавець Опенько П.В) (замовник – КПС ЗСУ, № ДР 0101U002037) реалізовано на Державному підприємстві “45 експериментальний механічний завод” (акт № 1 від 02.09.2020 р.). Ад'юнкти і їх керівники є виконавцями ініціативних НДР за темою дисертаційних досліджень ад'юнктів, НДР на замовлення МО України (шифр – “Медіа”), ДВОН МО України (шифр “Баталія”, “Сірена – М”, № ДР 0021U000123), КСЛ ЗС України (шифр “Командування – СЛ”, № ДР 0119U103020, шифр “Потенціал”, № ДР 0120U000001д), КПС ЗС України (шифр “Тандем”, “Оптіма”, “Томагавк”, № ДР 0119U000024т), Директорат політики у сфері оборони МОУ (шифр “Політика”, № ДР 0121U000133), ДВТПРОВТ МО України (шифр “Ковдра -УО”), ЦНДІ ОВТ ЗСУ (шифр “Ізопод”, № ДР 0120U001000). Наукові керівники публікуються у фахових українських та закордонних виданнях рекомендованих МОН, представляють свої наукові результати на конференціях, займаються винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю. Це підтверджено під час зустрічей ЕГ з науковими керівниками та науковою спільнотою НУОУ.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У НУОУ процедура дотримання академічної доброчесності регламентована такими внутрішніми документами ЗВО: Положенням про академічну доброчесність у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>). Контроль за дотриманням академічної доброчесності здійснюють Комісії з питань академічної доброчесності інститутів (центрів), окремих кафедр Університету. Заходи щодо виявлення та запобігання академічному плагіату здійснюються на етапах написання, попередньої експертизи та попереднього розгляду дисертаційних робіт. В НУОУ систематично проводиться інформаційна робота щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, ад'юнктів. Аналіз творчих робіт (наукових статей, дисертаційних досліджень) ад'юнктів здійснюється з використанням онлайн-сервісів EtxtАнтиплагіат, AdvegoPlagiat, ShinglesExpert. Завершується процедура закупівлі послуг щодо програмного забезпечення типу “Unicheck” ТОВ «Антиплагіат». За результатами перевірки надається письмовий висновок щодо рівня оригінальності. Відомості з висновку щодо рівня оригінальності роботи зазначаються у протоколі засідання кафедри. Перевірка робіт, що містить інформацію з обмеженим доступом, на наявність академічного плагіату відбувається призначеною для цього комісією, якої залучаються і наукові керівники ад'юнктів. Виявлення академічного плагіату під час попереднього розгляду дисертації у спеціалізованій вченті раді є підставою для відхилення цієї роботи незалежно від стадії розгляду. В НУОУ визначено, що при виявленні двох і більше фактів академічного плагіату у працях наукових, науково-педагогічних працівників, приймаються рішення щодо продовження дії трудового договору на

займаній посаді. За результатами опитування фокус груп встановлено, що здобувачі та НПП володіють інформацією щодо процедур дотримання академічної доброчесності. Порушень академічної доброчесності не зареєстровано.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Сильні сторони: в університеті наявна достатня кількість науковців з високими показниками наукової активності для керування дисертаційними дослідженнями ад'юнктів та утворення разових спеціалізованих з захисту кваліфікаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка"; наукові інтереси керівників повністю збігаються з тематикою дисертаційних досліджень ад'юнктів спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка"; наявність в НУОУ чіткої системи управління якістю освіти, запобігання плагіату, забезпечення академічної етики та доброчесності; широке залучення ад'юнктів до НДР, що виконуються спільно з науковими керівниками; випускники ад'юнктури мають можливість навчання на четвертому науковому рівні в докторантурі НУОУ; Позитивна практика: В рамках наукового співробітництва та реалізації узгоджених ОП ад'юнкти на безоплатній основі користуються дослідницькою базою наукових установ-партнерів, зокрема: комплекс математичних моделей та інформаційно-розрахункових задач ТМSS (ЦНДІ ЗСУ); комплекс дослідження та реєстрації швидкоплинних процесів (ЦНДІ ОВТ ЗСУ); науково-експериментальний аерогідродинамічний комплекс (ДНДІ авіації). Крім того, на підставі діючих угод про співробітництво, здобувачі виконують практичні дослідження на лабораторній базі Національного авіаційного університету та Харківського національного університету Повітряних Сил. Наявність в інститутах (центрах), окремих кафедрах НУОУ Комісій з питань академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: не передбачена можливість під час навчання проходження ад'юнктами і педагогічної та науково-дослідницької практик; Недолік: відсутність на даний час інформаційно-технічних (програмних) засобів перевірки текстів збігів закритої частини дисертаційних робіт ад'юнктів. Рекомендації щодо удосконалення: передбачити можливість проходження ад'юнктами педагогічної та науково-дослідницької практик як обов'язкових компонентів ОП.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

В НУОУ створена структурована система підготовки ад'юнктів за третім (освітньо-науковим) рівнем. Для підтримки наукової роботи аспірантів формування контингенту наукових керівників та разових спеціалізованих вчених рад з метою захисту дисертаційних робіт в університеті наявна «критична маса» наукового потенціалу. Освітня програма третього рівня освіти забезпечує повноцінну освітню і наукову підготовку ад'юнктів. Наукові керівники та ад'юнкти долучаються до міжнародної академічної спільноти шляхом участі у міжнародних наукових конференціях та публікації наукових праць у міжнародних та закордонних наукових виданнях. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та ад'юнктів. Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Інших спостережень та зауважень немає.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Катеринчук Іван Степанович

Члени експертної групи

Умінський Володимир Вікторович

Маренко Геннадій Миколайович